

FEKETE ISTVÁN
Rókáim alkonya

Újabban divat a különféle írásoknak olyan címet adni, melynek jóformán semmi köze a tartalomhoz. Az érdekes olvasó így aztán az elmaradt csattanó helyett a címen lepődik meg, és azt gondolja magában: „Ez aztán írás! Kődös, mint Albion.”

Majdnem ebbe a hibába estem én is. „Rókáim alkonya” ugyanis nekik egyenesen hajnalhasadás, míg az alkony borongása az én puskámra és eddigi hagyományos rókaszerencsémre telepedett. Tehát nekik most virrad, nekem pedig alkonyul. Mégpedig equatori gyorsasággal.

A szerencse fordulása ott kezdődött, hogy öreg browningom agya meghasadt. Így hasadhat meg a szerelmes szív: észrevétlenül, mondhatnám, suttyomban. Mire a gazdája észreveszi, már meg van hasadva. Mit tesz erre az ember? Ugyebár, kicseréli a nőt, illetve az agyat. Bekopogtat a puskaműveshez, és meggyőződik, hogy ilyen esetben a ragasztás mit sem ér. Potom ötven pengőért olyan agyat tesz rá a mester, „mint egy szép álom”. A „szép álom” nagyon relatív fogalom. Én, ha szépet álmodom, vagy tavaszi szalonkahúzáson vagyok, vagy tüzet rakok valami nagy víz partján, hol szállong ezernyi vízimadár, és lágy kenyérre csordul a szalonna leve.

A puskaműves a szép álmot gumi nélkül el nem képzei... Itt a puskaagyra szerelt gumiról van szó, amely megakadályozza, hogy a puska kirúgjon a hámból, és a hozzá nem szokott vadász kabátjához tapadjon a gyors felkapás pillanatában, miközben a róka ész nélkül távozik.

Amikor a fegyvermester a műhely mélyéből előhozta fegyverem, mindjárt megakadt a szemem az agy végén szerénykedő gumitalpon. Rózsaszínben simult az agy végére, és a gyermekkori gumilepedőt juttatta eszembe. Meg is szagoltam... A mester ragyogó arccal törölte meg a puskát, és kérdőleg nézett rám.

– Remek – mondtam. – De a gumiról nem volt szó.

– Az is benne van az ötvenben – oszlatta el anyagi aggályaimat a puskák öregedő professzora.

A gumitól eltekintve a munka igazán kifogástalan volt. Nagyon szép diógyökér, tükörfényesre polírozva. Légy legyen a talpán, mely ezen végigmegy bokaficam nélkül!

Már az első vadászaton fel is tűnt mindenkinek.

– Ez igen! Ez aztán egy...

Rókára ment a játék. A szomszédos nagy erdők bőségesen ellátnak bennünket újabb és újabb szállítmányokkal, melyek fácánjainkra spekulálnak, így időnként a rókák között rendet kell teremteni.

Elálltam hát az egyik reménydús „standon”. Először egy nyúl ballagott ki a nyiladékra. De ezt még nem a hajtók verték fel, hiszen még nem is hallom lármájukat. A kanálfülű megnéz, s hogy jobban lásson, még fel is ül. Nézzük egymást. Nem tetszem neki, mert eltrappol. Meg vagyok sértve...

Most egy mátyás sáپیtoz előttem a sűrűben. Gyanúsan sopánkodik. Talán a róka? Ha jön, hát ott kell neki kijönni, ott, a fagyalbokor mellett... Ez a gondolat még meg sem fordult a fejemben, már kisurrant a róka, pontosan az elképzelt helyen. Ekkor közbelépett a gumi agyitalp. Amint felkapom a puskát, hozzátapad hubertuszomhoz, és mire korrigáltam a helyzetet, a róka már becsúszott a nyiladék túlsó oldalán.

Mérgesen „utána” lőttem. Nem tudom, a rókák szoktak-e hahotázni, de az enyémnek könnyei csuroghattak...

Szidtam még a magját is annak a gumifának, a fegyvermester pedig – ha van igazság a földön – akkorát csuklott jókívánságaim nyomán, hogy majd a nyelvét harapta el... Hát így néz ki a fegyvermesteri szép álom.

A derék mátyás is átlendült a fejem fölött. Rosszul tette. Lelőttem, csak úgy kalimpált. Próbaképpen. Hát van igazság ezen a földön? Ennél már nem akadt meg az agy.

Rossz sejtelmeim azonban már gyökeret vertek bennem. Régen nem hibáztam én rókát... hátha most megtörött a jég?...

A következő hajtásban megint nagyon jó helyre kerültem. Ezen a helyen már két rókát lőttem tavaly. Itt kell kijönnie. Már indul is a hajtás. Puskámmal egy-két kapáspróbát teszek. Egész jól megy. Nem akad már.

– Zrrrrr! – Az orrom előtt a gazos csádéból ugrik fel a „rókám”. Megismerem. Szinte látom már azt a szép bukfencet. Nem akad már a gumitalp. No, most!... El volt zárva a puskám. Az „übung”-hoz ugyanis elzártam a puskát. Most már nem mérgelődtem. Vége! Vége az aranjúezi szép napoknak. Vége a rókás szerencsének. Rossz sejtelmeim valóra váltak. A hajtók közt nagy kiabálás: – Róka! Róka! – Ott megy már a rókám. Gyalázat!

Most már nem lesz ebben a hajtásban több róka. A hajtók már közelednek. Egy bagoly suhog át a nyiladékon, és mindjárt le is száll a másik oldalon. Álmos az öreg egérpusztító. Sokáig egyensúlyoz az ágon, amíg megnyugszik. Szinte várom, hogy ásítson. Néző rám piros karikás, nagy szemével. Visszapislogok. Nem kell félni, öreg cimborá... Puskám nem neked van felajzva.

És ekkor... és ekkor, mint egy fergeteg, rohan át egy róka a „lénián”. Könnyen hibáztam el. Minden megerőltetés nélkül. Nem volt közel, de „rókavirágzásom” idején már feleútján felborítottam volna.

A durranásra odább száll baglyom. Nem is bánom. Ő volt az egyetlen tanúja ennek a csúfos esetnek. Lehet, hogy megsértődött, hogy „lecimboráztam”. Aki nem tud lőni, az ne cimborázzon le senkit – gondolta, és igaza van.

Most egy nyúl vágat át a róka nyomán. Hármát is karikázik, amíg átér a túlsó oldalra. Hát a rókát is így kellett volna. Az sem ment gyorsabban. Messzebb se. Hiába! A rókára rászállt az elérhetetlenség misztikus homálya.

Egy héja is átvág a fejem fölött. Jó magasan. Dupla kell ennek az orgyilkosnak. A második lövésemre összekapja a szárnyát, és hangos zörgéssel vágódik az alacsony tölgy száraz levelei közé. Megy a lövés veszedelmesen. Csak róka ne jöjjön, mert azt biztosan elhibáznám.

A hajtók már közel vannak. Egyik ki is lép a nyiladékra. Vége a hajtásnak. Kiürítem a puskát. Ez a rendje a dolognak. Mi jön a fegyver kiürítése után?... A vállrövetés – mondanák a tapasztalatlanabbak. Nem! A fegyver kiürítése után jön a – róka! A negye-

dik. Nem is siet túlságosan, és én mélységes letargiával nézek utána.

Ne aprózzuk talán az eseményeket. Őt rókát lőhettem volna egyetlen délelőtt. Egyik szebb volt, mint a másik. Őt róka! Hiányzó kocsibundám felépítéséhez úgy kellett volna, mint egy falat kenyér.

Komisz az ilyen róka. Semmi belátása nincs. Hagyják az embert télvíz idején bunda nélkül dideggni. Hát nem hordták már eleget azt a bundát? Még ha újat kértem volna tőlük! De én szerény vagyok. Beérem a használttal is, mert például amelyik utoljára ment át a nyiladékon, lehetett talán négyéves is, mert akkora volt, mint egy – mondjuk – kis farkas. Hát most kérdem: olyan túlzott vágy egy négy éve használt bunda? Hol van hát itt a rókák alkonya? – kérdezhetné az érdekes olvasó. Csodálkozom, hogy nem méltóztatott kitalálni. Eddig lestem, vártam, szerettem „Ő”-ket, ezután pedig kutyába sem veszem a vörös frakkost. Kigolyózom a szívemből őket. Erkölcsei halottak lesznek.

Hát nem alkonyat ez?

(1936)

*

Megjelent a Nimródban, 1936. január 10-én. Tartalmazzák a Barangolások (1968), a Vadászatok erdőn, mezőn (1987) és a Vadászok (2009) c. kötetek.